

Skriftlig spørsmål fra Aud Hove (Sp) til helse- og omsorgsministeren

Dokument nr. 15:1353 (2020-2021)

Innlevert: 18.02.2021

Sendt: 19.02.2021

Besvart: 01.03.2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål

Aud Hove (Sp): Dersom Sykehuset Innlandet HF ikkje klarar å etablere ei «økonomisk bærekraft», slik Helse Sør-Øst RHF legg til grunn, kvar havnar da dei innspara midla til eigenfinansiering?

Begrunnelse

Helseforetaksreformen var basert på to hovudelement; eit offentleg samla eigarskap av sjukehusa og eit statleg heilheitlig ansvar for spesialisthelsetenesta med både sektoransvaret, finansieringsansvaret og eigarskapet på ei hand. Dette står i NOU 2019:24 Inntektsfordeling

mellom regionale helseforetak.

I kapittel 3.5.4 Finansiering av investeringar står det: Midler til investeringer og vedlikehold inngår som en del av basisbevilgninger og er ikke øremerket. Helseforetaket har ansvar for å prioritere investeringer i bygg og utstyr og vedlikehold opp mot løpende drift.

Det står også at når helseforetaka skal gjennomføre store investeringar, slik vi ser er på gang i Oslo, vil dei ofte ikkje ha tilstrekkeleg med eigen likviditet til å handtere løpande utbetalingar i planleggings- og byggefasa. Da kan det regionale helseforetaket omfordele ledig likviditet mellom helseforetaka om det skal gjennomførast store investeringar. Denne omfordelinga av likviditet blir nytta i ulik grad og på litt ulike måtar i dei regionale helseforetaka. Det er i NOU-en ikkje konkretisert noko meir enn at det er ulik praksis.

Det står i protokoll frå foretaksmøtet i Helse Sør-Øst RHF den 8. mars 2019 under sak 3 Målbilde for videreutvikling av Sykehuset Innlandet HF pkt. 7: Konseptfase skal starte i 2021, forutsatt at den økonomiske situasjonen for Sykehuset Innlandet HF er slik at det kan etableres økonomisk bærekraft på helseforetaksnivå for byggeplanene. Planleggingsrammen er 8,65 milliarder kroner (2018-kroner)

Sykehuset Innlandet HF har gjennomgått og gjennomgår store økonomiske innstramingar som både pasientar og kommunar kjenner konsekvensane av. Dette for å spare opp 30% eigenfinansiering som dei må ha for å kunne ta opp 70% lån for fullfinansiering av eit eventuelt nytt hovudsjukehus. Pr. nå er det så vidt eg har fått opplyst spara opp 1,9 milliarder av ein sum på ca 3 milliardar.

Svar

Bent Høie: Nytt Mjøssykehus er innarbeidet i Helse Sør-Øst sin økonomiske langtidsplan 2021-2024 som ble vedtatt i juni 2020. Helse Sør-Øst opplyser at Nytt Mjøssykehus har en styringsramme på 9,01 milliarder kroner (2020-kroner). Helse Sør-Øst forutsetter at 70 prosent av investeringsbeløpet finansieres med statlig låneopptak. Resterende 30 prosent, tilsvarende 2,7 milliarder kroner, finansieres gjennom intern lånemodell i Helse Sør-Øst RHF og eventuelt oppsparte midler gjennom positivt driftsresultat i helseforetaket. Finansiering av prosjektet fastsettes i forbindelse med Helse Sør-Øst RHF sin styrebehandling av konseptfaserapport. Denne rapporten danner grunnlag for søknad om statlige lånerammer.

Alle sykehusprosjekter skal planlegges med økonomisk bæreevne. Som en del av departementets vurdering av en lånesøknad må det regionale helseforetaket kunne dokumentere at de har egenfinansiering, og at de kan håndtere de økonomiske konsekvensene av investeringen i etterkant av tiltaket.

Som representanten viser til så inngår det midler til investeringer som en del av basisbevilgningen. Kostnader knyttet til investeringer framkommer i helseforetakenes regnskaper som avskrivninger. Avskrivningene er en kostnad som ikke krever tilsvarende utbetaling. Midlene (likviditeten) til investeringer i basisrammen kan dermed benyttes til nye investeringer, sparing til framtidige investeringer eller avdrag på eventuelle lån. Likviditet fra disse midlene danner grunnlag for Helse Sør-Øst RHF sin interne lånemodell, hvor det årlig holdes tilbake likviditet fra helseforetakene til regionalt prioriterte investeringsprosjekter.

Det enkelte helseforetaket opparbeider gjennom den interne lånemodellen en fordring på det regionale helseforetaket i perioder uten større utbygginger. Når et helseforetak skal investere i et regionalt prioritert investeringsprosjekt, blir likviditeten tilbakeført til helseforetaket og

fordringen redusert i samsvar med dette. På denne måten kan Helse Sør-Øst gjennomføre felles prioriterte investeringsprosjekter i et raskere tempo enn dersom det enkelte helseforetak skulle måtte spare opp all egenfinansiering i forkant.

Helse Sør-Øst opplyser at Sykehuset Innlandet HF over lang tid har opparbeidet en fordring i regionens interne låneordning. Denne vil fortsette å øke frem til byggestart. Ved utgangen av 2020 utgjør fordringen ca. 1,9 milliarder kroner. Videre opplyses det at hvis Mjøssykehuset ferdigstilles i 2028, vil fordringen ha økt til ca. 2,6 milliarder kroner og utgjøre en vesentlig del av egenfinansieringen. Oppsparte midler i Sykehuset Innlandet og sykehusets midler i den regionale låneordningen i Helse Sør-Øst tilhører Sykehuset Innlandet uansett fremdrift i et nytt Mjøssykehus.